

Claudia Maria Radu

Pagini de istorie americană

De la comerțul cu sclavi negri
la Războiul de Secesiune

Editura Ideea Europeană
2012

Colecția: ISTORIE
Coperta colecției: Cristian Negoii

Lector: Alina Beiu-Deșliu
Tehnoredactor: Alexandra-Alina Ionescu

Editura Ideea Europeană
OP-22, CP-113, Sector 1, București,
Cod 014780, Romania
Tel/Fax: 4021-2125692;
4021-3106618 E-mail:
office@ideeaeuropeana.ro
www.ideeaeuropeana.ro

Anul apariției: 2012
Ediție Digitală PDF
ISBN 978-973-1925-98-1

Copyright © 2012 Ideea Europeană

Această carte în format digital este protejată prin copyright și este destinată exclusiv utilizării ei în scop privat pe dispozitivul de citire pe care a fost descărcată. Orice altă utilizare, incluzând împrumutul sau schimbul, reproducerea integrală sau parțială, multiplicarea, închirierea, punerea la dispoziția publică, inclusiv prin internet sau prin rețele de calculatoare, stocarea permanentă sau temporară pe dispozitive sau sisteme cu posibilitatea recuperării informației, altele decât cele pe care a fost descărcată, revânzarea sau comercializarea sub orice formă, precum și alte fapte similare săvârșite fără permisiunea scrisă a deținătorului copyrightului reprezintă o încălcare a legislației cu privire la protecția proprietății intelectuale și se pedepsesc în conformitate cu legile în vigoare.

Cuprins

INTRODUCERE	7
RESORTURILE SCLAVIEI ÎN AMERICA COLONIALĂ.....	9
PARADOXUL SCLAVIEI ȘI REVOLUȚIA AMERICANĂ.....	19
REVOLUȚIA NEÎMPLINITĂ	19
REVITALIZAREA SCLAVIEI LA ÎNCEPUTUL SECOLULUI AL XIX-LEA.....	24
APROPIEREA UNUI CONFLICT IREVERSIBIL	30
ABOLIȚIONISMUL ȘI LUPTA PENTRU MENȚINEREA SCLAVIEI.....	30
CRIZA UNIUNII.....	36
ANEXAREA TEXASULUI.....	36
CLAUZA WILMOT	37
COMPROMISUL DIN 1850.....	38
CRIZA KANSAS – NEBRASKA.....	40
SECESIUNEA	41
ROMÂNI PARTICIPANȚI LA CONFLICTUL SECESIONAL DIN AMERICA.....	43
GEORGE POMUȚ ȘI PARTICIPAREA LA RĂZBOIUL CIVIL.....	43
CĂPITANUL NICOLAE DUNCA ȘI CORESPONDENȚA SA DE RĂZBOI.....	47
CĂPITANUL EMANOIL BOTEANU ȘI MISIUNEA SA ÎN AMERICA	49
EUGEN GHICA-COMĂNEȘTI ȘI EUGEN ALCAZ	52
EMIGRAȚIA ROMÂNILOR ÎN SUA	52
BIBLIOGRAFIE	60
LUCRĂRI SPECIALE	60
LUCRĂRI GENERALE.....	61
PRESĂ	

Claudia Maria Radu s-a născut la 17 octombrie 1974 la București. A absolvit Facultatea de Istorie din cadrul Universității București în 1999, obținând licența în Istorie Modernă Universală. În 2003 a absolvit Cursurile aprofundate din cadrul Facultății de Istorie la secția *Europa în secolul al XIX-lea*.

Din anul 1999 este profesor de Istorie, predând la Colegiul Național „Gh.Șincai” și Liceul Bilingv „Decebal” din București; obține numeroase Premii la Olimpiadele de Istorie și Concursurile școlare pe teme de istorie. Din anul 2001 colaborează la revista *Contemporanul. Ideea Europeană* cu articole, studii, eseuri despre Istoria mentalităților.

TATĂLUI MEU

„A ști totul este un vis de om tânăr. Astăzi pasiunea mea este să înțeleg; și nu mai vreau decât să știu decât ce înțeleg mai bine.”

Julien Green

INTRODUCERE

De la comerțul cu sclavi negri la Războiul de Secesiune, este lucrarea ce-și propune să studieze problema sclaviei negre în America, cu originile sale în comerțul cu sclavi, adevărată controversă istorică, asupra căreia și astăzi planează o serie de opinii și interpretări. Un acest prim aspect este tratat în prima parte a lucrării, cea de-a doua, studiază al doilea mare eveniment politic, social și militar după Războiul de Independență american – Războiul de Secesiune (1861-1865), din perspectiva evoluției problematicei sclaviei negre și a spațiului de extindere a acesteia odată cu noile realități prin care trecea societatea americană.

Războiul a oferit în epocă un mare spectacol politic cu profunde implicații sociale, economice și morale. În acest spectacol au participat și reprezentanți ai grupului românesc din America, deși la jumătatea secolului al XIX-lea, numărul românilor emigrați era mic, istoria a înregistrat prezența lor în conflictul secesional.

Revenind la instituția sclaviei, aceasta părea paradoxală într-un secol ce promova ideea „egalității”, era paradoxală prin faptul că ea s-a limitat doar la o rasă particulară a populației Americii, provocând efecte catastrofale asupra societății „albe”, scindând-o, existând totodată posibilitatea constituirii grupului social distinct al rasei „negre”, rasă care într-un final a avut destinul legat de cel al albilor. Această instituție, se naște într-un mod absolut firesc în America, având originile în marele comerț cu sclavi, ce se înscria în marele comerț triumfișar mondial desfășurat în Atlantic. Acesta a implicat centre, procedee de colectare și numeroase surse ce aduc în discuție numărul de sclavi aduși pe teritoriul Americii. Dezvoltarea sclaviei s-a constituit în procesul firesc al necesarului de forță de muncă, inițial pentru cultivarea zahărului, tutunului, orezului, iar mai târziu pentru alimentarea „zonei negre” de cultivare a bumbacului. Procesul va fi însoțit de specializarea agrară a Sudului, care va face și primul pas pentru a o instituționaliza.

Distincția dintre Nord și Sud s-a făcut de timpuriu, având consecințe în modificarea structurilor sociale ale coloniilor americane și chiar în constituirea unor economii specifice ale secțiunilor, în care Nordul este dispus la progres prin individualizare, iar Sudul reticent la schimbări își păstrează caracterul agrar și aerul aristocrat.

Punerea în discuție a acestei instituții a atras după sine polemici, care în procesul transformărilor determinate de Revoluția americană ar fi putut duce la dispariția ei. Însă, schimbările democratice, nu au dus la interzicerea acesteia, noile forme de guvernământ au omis să facă vreo referire la statutul sclavului. Surprinzător, la începutul secolului al XIX-lea se produce o revitalizare a instituției, fapt ce va accentua caracteristicile particulare ale Sudului și Nordului.

Paralel cu aceste evoluții, va începe și mișcarea aboliționistă având suportul doctrinar în principiile revoluționare ale Declarației de Independență (4 Iulie 1776), cu un caracter militant care opta pentru găsirea unor soluții urgente de rezolvare a problemei sclavilor, declarându-se pentru emanciparea imediată și necondiționată.

Tendențele expansioniste și mitul „frontierei” americane vor sta la baza redeschiderii problemei sclaviei, care va duce în final la un conflict inevitabil între secțiuni, asupra căruia stăruie și acum întrebări mai mult sau mai puțin convergente.

Dezvoltarea acestei instituții în America colonială a fost parte integrantă a procesului de polarizare și stratificare a societății americane. Raportul a variat în mod diferit de la o zonă la altă zonă, fiind dependent de natura activității economice, de dezvoltarea și predispoziția culturală a albilor.

Elaborarea acestui studiu s-a bazat pe sintetizarea informațiilor cu caracter istoric din documente contemporane evenimentelor, precum și din lucrările publicate în țară și străinătate.

CAPITOLUL I

RESORTURILE SCLAVIEI ÎN AMERICA COLONIALĂ

Calificat uneori ca „degradant” și inuman de majoritatea istoriografilor, comerțul cu sclavi africani a fost condiția necesară pentru dezvoltarea economică a coloniilor sudice americane și apoi pentru celelalte colonii din Lumea Nouă.

„Comerțul cu sclavi nu a fost „invenția Europei”¹, Islamul deținând antecedentele în continentul african „în zonele dintre Niger și Darfour, el practicând primul la scară largă acest tip de comerț din aceleași motive pentru care Europa va apela mai târziu la el: lipsa de bărbați pentru sarcini multiple și foarte grele”². „Middle Pasage – termen aplicat călătoriei din Africa spre America”³ este partea componentă a comerțului triunghiular purtat între Europa, Africa și America, fiind al doilea braț al acestuia. Forma coerentă a comerțului transatlantic va fi căpătată în secolul al XVIII-lea, în secolul al XVII-lea, el fiind comparativ mic cu ceea ce avea să devină mai târziu.

Competiția pentru dominarea traficului uman s-a dat între Spania, Olanda, Franța și Anglia. După ce Olanda a ieșit de sub controlul Spaniei spre sfârșitul secolului al XVI-lea, ea s-a lansat într-o acerbă concurență pentru dominarea teritoriilor din Lumea Nouă. În 1621 *Compania Olandeză pentru Indiile de Vest* deținea monopolul atât asupra comerțului african, cât și asupra comerțului cu coloniile olandeze din Lumea Nouă. Aceasta, nu înainte să-și stabilească o bază la Mowree în 1611, pe care în 1612 au numit-o Fort Nassau, iar cinci ani mai târziu să obțină de la conducătorii locali mica insulă Goree. Odată cu reorganizarea Companiei Olandeze în 1675, această țară a putut să-și recapete o parte din pozițiile sale pierdute. Războaiele sale comerciale cu Franța și Anglia au scos-o însă din competiție, iar pentru redresare compania va acorda licențe persoanelor particulare. În viitor Olanda va suporta modificări majore pentru păstrarea punctelor sale în Africa, negustorii săi aflându-se sub influență franceză.⁴

Al doilea agent al comerțului transatlantic – Franța, printr-un grup de comercianți intră și ea în comerț în 1634. La un an după aceasta, Colbert creează *Compania franceză a Indiilor de Vest*, ce promova politica Franței în Africa. Creată în 1673, *Compania Senegalului* se va prăbuși în 1681, datorită lipsei de capital și a proastei conduceri.⁵

În ce privește Anglia, prima călătorie engleză spre Africa a fost cea a căpitanului William Hawkins în 1540.

Primii negri africani introduși în coloniile engleze din continentul american au acostat la Jamestown în 20 august 1620 aduși de un vas olandez. Există încă o dispută asupra statutului acestora, unii istorici susținând că cei douăzeci au fost vânduți ca sclavi⁶, iar alții că ar fi fost muncitori cu contract pe o perioadă de timp, de obicei între cinci și șapte ani, după care ei înșiși devin proprietari

¹ F. Braudel, *Gramatica civilizațiilor*, vol. II, Ed. Meridiane, București, 1994, p.168

² *Ibidem*, p. 168-169

³ F. M. Green, în J. T. Adams, *Dictionary of American history*, vol. 3, Charles Scribner's Sons, New York, 1968, p. 395

⁴ B. Davidson, *The African Trade, Precolonial History, 1450-1889*, Atlantic Little Brown Books, Boston, 1961, p. 54

⁵ J. H. Franklin, *From Slavery to Freedom*, Alfred A. Knoph, New York, 1956, p. 50

⁶ A. Nevins, H. S. Commager, *The Pocket History of United State*, Collector's Edition, Pocket Books, New York, 1951, p.6

de sclavi.⁷

După acest prim transport, importul sclavilor a devenit ocazional și incidental. La început s-a constatat o cerere mică, sursele vorbind de 300 de sclavi în 1650, numărul crescând până în 1661, atunci când instituția a fost legalizată.⁸

Compania Regală pentru Africa a fost una din companiile comerciale ce deținea monopolul asupra traficului, carta sa de înființare fiind datată în anul 1672. Între 1680-1688 compania a trimis 249 de vase care au adus în America 46 396 de sclavi.⁹ După 1688, pierzându-și poziția privilegiată, importanța acestei companii a scăzut.

În 1713 Anglia va obține drept de „assiento” (după pacea de la Utrecht în urma războiului pentru succesiunea Spaniei) pentru comerțul cu sclavi; „de acum înainte acesta a devenit oficial englez. Anglia urma să livreze în treizeci de ani 144 000 de sclavi, în medie cam 4 800 anual. Monopolul a fost cumpărat cu 200 000 de coroane de la regele Spaniei. În perioada imediat următoare, negustorii transportau anual 15 000 de captivi, de trei ori mai mult cât se stipula în contractul cu Spania.”¹⁰

Acest tip de comerț va ajunge spre sfârșitul secolului al XVIII-lea „afacerea Regilor, a bogătașilor și a marilor negustori”, așa cum descrie John Barbot, un căpitan de vas.¹¹ Despre o afacere rentabilă vorbesc și „profiturile realizate în portul Liverpool. Astfel, din registrele acestui port reiese că între anii 1795-1804 – vasul *Lotery* a transportat în Jamaica 305 sclavi din care s-a obținut un profit de 11 309 lire sterline (aproximativ 36 lire sterline pentru un om), vasul *The Enterprise* a transportat în Cuba 392 sclavi, din care s-a obținut un profit de 6 428 lire, iar vasul *The Fortune* a realizat de pe urma transportului a 343 sclavi un profit net de 1 847 lire sterline (aproximativ 5 lire și 9 șilingi pentru un om)”¹².

S. Berstein și P. Milza subliniază că „această predominare a comerțului atlantic explică noua ierarhie portuară, care triumfă în secolul al XVIII-lea. Anversul ruinat, Amsterdamul în declin cedează locul Londrei, mare antrepozit al produselor de dincolo de mări, și porturilor Bristol, Nantes, Bordeaux și Liverpool. Astfel, țările Europei Occidentale se îmbogățesc și mai mult decât în secolele precedente. Producția de metale prețioase stimulată de dezvoltarea comerțului crește în mod considerabil: între anii 1700 și 1780 producția de argint și de aur se dublează, iar în acest context de prosperitate, în perioada anilor 1760-1780 au loc în Anglia transformări ale structurilor producției manufacturiere, cărora istoria le va da denumirea de *revoluție industrială*, cu repercursiuni asupra dezvoltării coloniilor americane.”¹³

Frontieră a numeroaselor oportunități, „comerțul din Africa spre Americi sub toate aspectele sale (prețuri și procedee de plată) era reglementat pe o bază tradițională. Sursa de provenire a sclavilor era Africa de Vest, din aproximativ douăzeci de piețe principale și din altele mai mici situate pe coasta Africii pe o întindere de 3 000 de mile¹⁴ între nordul Senegalului și sudul Angolei.”¹⁵

Cele mai importante centre de colectare spre care convergeau drumurile de acces din interior „erau plasate la gurile râului Senegal, din platoul Futa, Toro, Tekrup în regiunea unde se afla Coasta de Aur (Ghana modernă), spre sud în zona dintre gura fluviului Gambia și insulele din fața coastei

⁷ A. V. Ciardello, *Pluralism in America, Ten Ethnic Profiles*, Oxford Book Company, New York, 1975, p. 71

⁸ R. B. Flanders, în J. T. Adams, *Dictionary of American History*, vol. 5, Charles Scribner's Sons, New York, 1968, p. 92

⁹ *Ibidem*, p. 93

¹⁰ B. Davidson, *Mama neagră, Africa: anii încercărilor*, Ed. Politică, București, 1967, p. 94

¹¹ *Ibidem*, p. 109

¹² *Ibidem*

¹³ S. Berstein, P. Milza, *Istoria Europei*, Vol. 3, Ed. Institutul European, București, 1998, p. 284

¹⁴ 1 milă – 1.609,3m

¹⁵ B. Davidson, *Mama neagră...*, p.115

Guineei moderne. Următorul punct important era Dahomei, unde ajungeau mărfurile din Togo și Nigeria.”¹⁶ Alte piețe s-au dezvoltat în jurul orașelor Badagry și Laos, unde soseau mărfuri din ținuturile, care formează în prezent Nigeria de Vest și regiunile vestice ale Nigeriei de Nord. Urma Delta Nigerului, iar la est de aceasta se aflau ultimile mari poziții importante: gura fluviului Calabar și coasta învecinată cu Camerunul de Vest.

În restul de 600-700 mile de coastă exista o zonă de comerț sporadic, comparabilă ca importanță cu coasta dintre Sierra Leone și Coasta de Aur. Regatul Congo, aflat între gura fluviului cu același nume și Luanda de astăzi, era o importantă piață de desfacere umană mai ales în secolul al XVI-lea pentru portughezi și singura asupra căreia și-au impus monopolul.¹⁷

În Anglia, porturile Liverpool, Bristol și Londra se situau pe primele locuri în transportul sclavilor. În registrele anului 1744 sunt înscrise 104 vase cu autorizația de plecare din acestea trei, și alte 13 vase cu plecarea din Lancaster, Glasgow, Chester și Plymouth.

„Procedeele de colectare a sclavilor au evoluat de la cele câteva forturi europene de pe Coaste de Aur, până la magazinele constituite de căpeteniile de pe coastă, unde sclavii erau ținuti până la venirea corăbiilor. Mijloacele de plată folosite în tranzacții constau în suluri de tutun, butoaie de rom, fier sau cupru și uneori moneda. Dovedit avantajos mai târziu, comerțul va căpăta un caracter regulat, africanii instituind un întreg sistem de taxe, care difereau de la o zonă la alta. Adeseori modul de plată era derutant de complicat”.¹⁸

Un tip de tranzacție este și cea din 1676, când „*Sarah Bonaventura*, o corabie a *Companiei Regale pentru Africa* a cumpărat o sută de bărbați, femei și copii, toți însemnați cum se cuvine cu marca companiei, în schimbul unor țesături de bumbac fabricate în Anglia sau India, cinci puști, douăzeci de bare de fier, șaptezeci și două de cuțite, o jumătate de butoi de praf de pușcă și diferite mărunțișuri.”¹⁹

Până la momentul în care sclavii să devină principala marfă de schimb între europeni și africani, primii mai cumpărau din Africa și praf de aur, fildeș, rășină, piei, pene de struț și ceară de albine.

Fiind al doilea braț al comerțului triumfiular, traficul cu sclavi se afla în dependență directă față de celelate brațe ale triumfiului comercial care în forma cea mai simplă din secolul al XVIII-lea cele trei colțuri ale sale erau: un port din coloniile nordice engleze (de obicei Boston sau Newport), Coasta de Aur a Africii și un port din Indiile de Vest (Kingston sau Jamaica).

Pentru explicarea funcționării circuitului se poate lua ca exemplu brigantina *Sanderson*, care la 7 martie 1752 a plecat din New Port cu echipajul său și cu o încărcătură de 32 880 litri de rom, câteva bare de fier, făină și zahăr. Ajungând în Africa, încărcătura a fost schimbată pe 56 de sclavi, 40 de uncii²⁰ praf de aur și 900 livre²¹ piper. Făcând escală la Barbados în 17 iunie 1753, căpitanul a vândut sclavii la prețuri care variau între 33 și 56 de lire sterline, iar praful de aur și piperul la aproape 1 324 lire. De aici, el a cumpărat 55 de butoaie cu melasă și 3 butoaie cu zahăr vândute ulterior în Liverpool.²²

În concluzie, comerțul a stat la baza originii averilor negustorilor și armatorilor din marile porturi ale Atlanticului, permițând multiplicarea sumelor investite.

¹⁶ J. E. Murphy, *Istoria civilizației africane*, vol. 2, Ed. Minerva, București, 1981, p. 102

¹⁷ *Ibidem*, p.104

¹⁸ B. Davidson, *Mama Neagră...*, p. 120

¹⁹ *Ibidem*

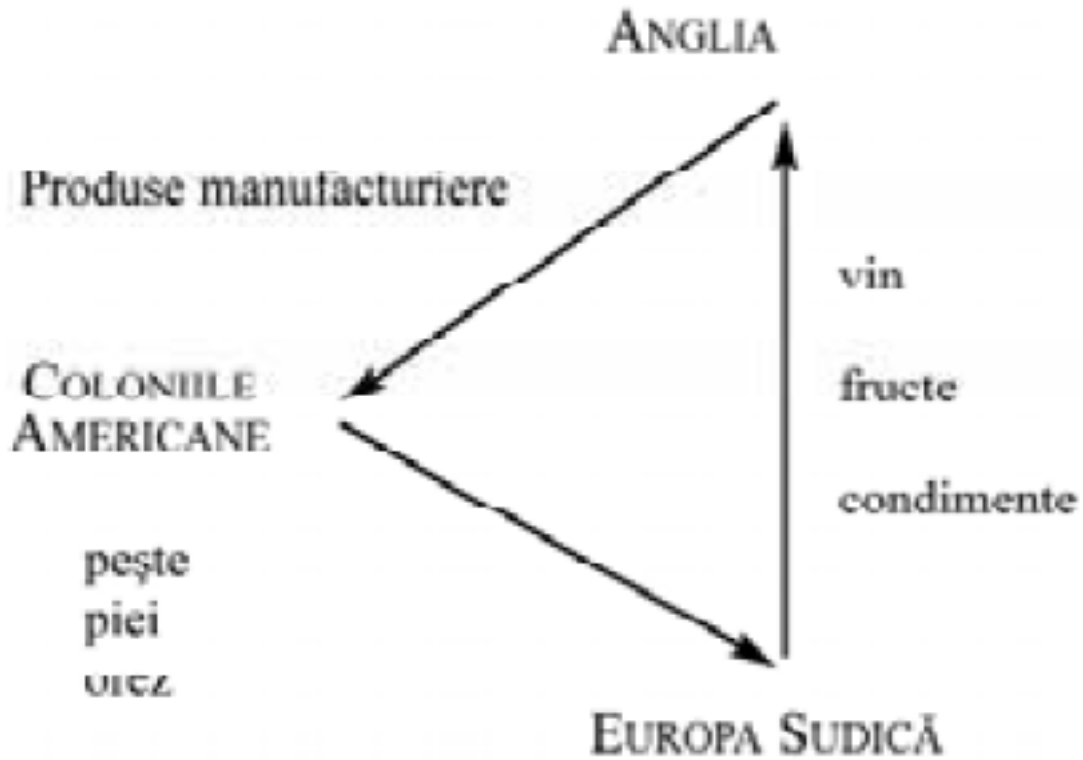
²⁰ 1 uncie ~ 25-35 grame

²¹ 1 livră ~ 0,500 kilograme

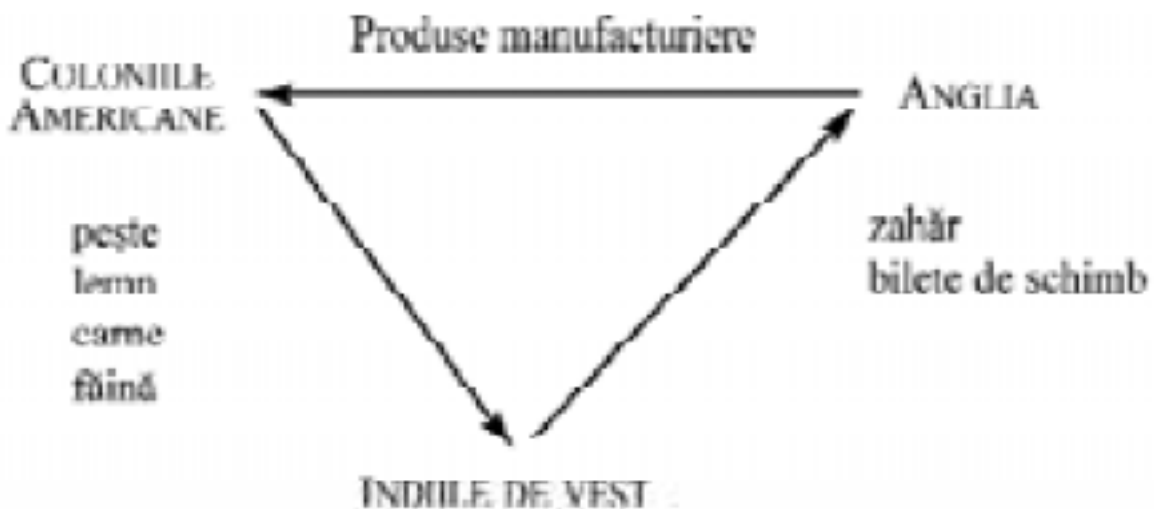
²² E. R. Bogart, D. L. Kemmerer, *Economic History of American People*, Long Mans Green and Co., New York, 1947, p. 91

O altă variantă a comerțului triunghiular mai putea fi: vasele din New England, New York sau Philadelphia transportau pește, tutun sau cherestea către Cadiz, Lisabona, Gibraltar sau alte porturi mediteraneene, schimbau încărcătura cu produse manufacturate europene, acostau în Indiile de Vest pentru melasă, zahăr, după care se întorceau acasă.²³

Schema comerțului triunghiular între Europa, Indiile de Vest și Africa în care erau antrenate și coloniile americane poate fi reprezentată astfel:

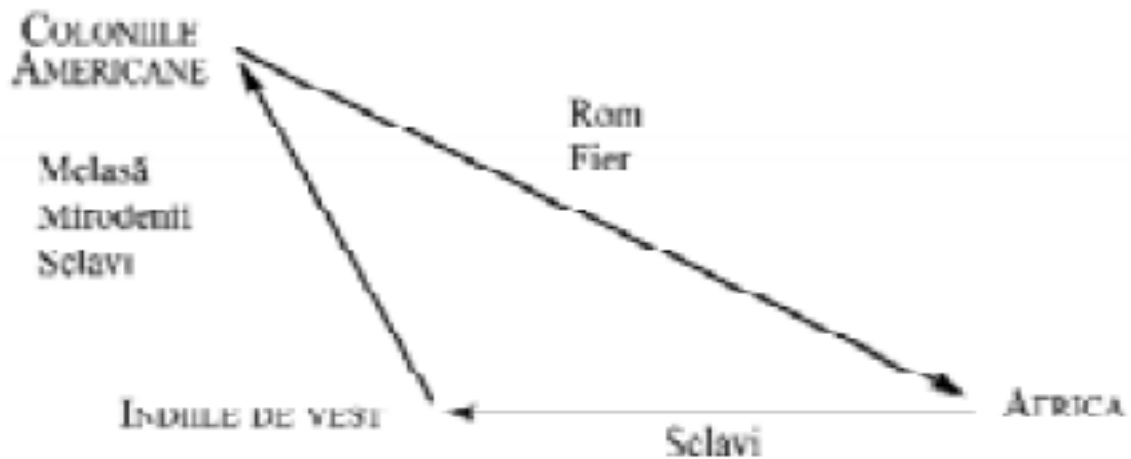

I. CU EUROPA SUDICĂ

II. CU INDIILE DE VEST

²³ R. C. Mc. Grane, *The Economic Development of American Nation*, Ginn and Company, Boston, 1942, p. 44

III. CU AFRICA

În cursul secolelor de comerț cu sclavi de-a lungul coastei vest-africane, Africa răsăriteană a fost ocolită până la sfârșitul secolului al XVIII-lea cu excepția unui relativ număr de sclavi luați din Mozambic. În a doua jumătate a secolului al XVIII-lea, însă „au intervenit doi factori care au contribuit la deplasarea comerțului spre Africa răsăriteană. Primul a fost faptul că un număr de state europene a început să conteste justificările morale și economice ale sclaviei și astfel cererea de sclavi pe piețele din America de Nord, Caraibile engleze și din insulele stăpânite de Franța și Olanda în Marea Caraibilor a scăzut. Al doilea factor a fost faptul că francezii colonizau și plantau trestie de zahăr în insulele Mauritius și Reunion din Oceanul Indian, arabii întemeiau noi așezări prospere în Zanzibar și Pemba, iar conducătorii «sakalana» din Madagascar începeau să cumpere sclavi pentru cultivarea pământului și creșterea vitelor.”

Analizând consecințele traficului uman asupra societății africane, trebuie subliniat aspectul demografic, cercetările demonstrând faptul că doar în „două zone ale Angolei și Mozambic-Tanzania-Malawi există dovezi de depopulare ca urmare a acestui tip de comerț”. Deschiderea frontierelor a avut mai mult un efect politico-economic, ce a operat în cursul evoluției a mai multor „state” africane (Wolof, Asante, Dahomey, Oyo, Yoruba), multe dintre acestea catalogate inițial ca neînsemnate, au căpătat cu această ocazie o mai mare putere, fiind create condiții de acumulare a bogăției și prestigiului pe o scară necunoscută până atunci.²⁴

Impactul contactului cu europeni sau cu americani – africani este vizibil sub aspectul apariției atitudinilor rasiale, în legătură cu „ideea că Africa a ajutat la formarea lumii moderne, și la folosirea comerțului ca pretext pentru justificarea creșterii interferenței Angliei în problemele africane în cursul secolului al XIX-lea, precum și la constituirea imperiului ei colonial”.²⁵

Imaginarul european se completează acum cu imaginea „bunului sălbatic” odată cu publicarea de către William Smith în anul 1744 în memoriile sale și descrieri ale coastelor; apoi Charles Wheeler, „un agent ce fusese zece ani în serviciul Companiei Regale pentru Africa, și care relatând despre societatea africană se oprește asupra detaliilor lascive cu o notă idilică evidentă. Tot el pledează pentru libertatea sexuală pe care africanii o acceptă: «Pășind pe calea indicată de strămoși, calea firească, agreabilă, amuzantă, guineanul se află pe cel mai direct drum spre a fi un om bun și fericit, europeanul însă a căutat să inventeze atâta și s-a străduit să-i impună firii atât de multe restricții, încât

²⁴ J. E. Murphy, *Op. cit.*, p. 129

²⁵ H. Robbin, *Africa to 1875*, Ann Arbor; The University of Michigan Press, 1970, p. 168

ar fi aproape un miracol să fie fericit sau bun».”

Imaginile acestea au alternat și cu ideile potrivit cărora negrul african era asimilat cu animalele, inferior atât psihic, cât și fizic, uneori suspectat de canibalism. Astfel, circula mitul omului de culoare canibal, mit ce a plecat de la reprezentările făcute de Cavazzi în descrierea regatelor Congo, Matamba și Angola, „unde autorul dă curs credinței populare imprimând chiar și o impresionantă gravură înfățișând scene de canibalism. Acest mit despre canibalism exista și la africani despre europeni.”²⁶

Transferul societății africane în Indiile de Vest și în coloniile americane a fost limitată între altele la originile culturale, lingvistice și geografice ale populației negre și condițiile forțate ale colonizării. Multe dintre tradițiile și practicile africane vor fi interpretate irelevant în condițiile sclaviei, fiind înlocuite de acelea ale stăpânilor albi, „dar ele nu au dispărut, existând certe tendințe în cadrul reconstrucției grupurilor și ierarhiilor, unde se observă organizarea frățescă de tipul clanului”.²⁷ De fapt, alături de America „anglo-saxonă” există acum și o Africă „vivace și aberantă”²⁸, care va continua să existe în pofida forței și prejudecăților albilor.

Poziția omului de culoare în dezvoltarea societății americane a fost influențată de tipul predominant al exploatării, de legislație și de atitudinea coloniștilor. Fenomenul „noii frontiere” i-a determinat pe europeni să găsească soluții pentru a-și apăra interesele comerciale, ajungându-se la un tip de comerț „oficial” bazat pe relații de parteneriat între ei și populația africană.

Philip Curtin specifică faptul că acest tip de comerț „este un subsistem al economiei atlantice, dar este și un subsistem al modelului amplu pe care îl reprezintă societatea vest-africană, al comportamentelor ei, al religiei, al standardelor sale profesionale, al propriei sale indentificări, ...”.

Asupra numărului cu sclavi aduși în America de Nord în perioada colonială s-au emis mai multe ipoteze. J. H. Franklin menționează pentru anul 1625 – 25 sclavi negri în Virginia. La jumătatea secolului al XVII-lea numărul acestora crește la 300 pentru a ajunge la 12 000 la o populație albă de 18 000 în 1708; în 1715 – 23 000 negri la o populație de 72 500 albi, iar în 1756 – 120 156 negri la o populație de 173 316 albi.²⁹

U. B. Phillips indică 300 de sclavi în Virginia pentru anul 1650³⁰, care vor ajunge în 1671 la 2 000 după Mc. Grane Reginald³¹. Ultimul, de asemenea, a estimat că importul de sclavi în coloniile engleze în 1740 a fost de 300 000 până în preajma Revoluției.³² *Legile din Virginia* pentru intervalul 1630-1691 menționează o populație de 2 000 negri la 40 000 de albi în 1670.³³

Bancroft a relevat faptul că populația de culoare a crescut în colonii de la 59 000 (1714) la 293 000 în 1754³⁴, iar Channing menționează cifra de 386 000 în anul 1760.³⁵

În ceea ce privește prețul sclavilor, acesta varia de la 3 lire sterline sclavul (în 1680) cumpărat în Africa și vândut în Indiile de Vest la un preț de 13-16 lire, până la 15-26 lire în 1766 ajungând la 45 lire în 1790. Sursele subliniază faptul că în anul 1750 un sclav putea fi cumpărat cu 12 lire din Africa

²⁶ B. Davidson, *Mama neagră...*, p.128

²⁷ S. Zavalla, *A General View of colonial History of the New World*, în *The American Historical Review*, New York, LXVI (iulie 1961), nr. 4, p. 913-930

²⁸ F. Braudel, *Op cit.*, p. 182

²⁹ J. H. Franklin, *Op cit.*, p. 70

³⁰ U. B. Phillips, *American Negro Slavery*, în J. T. Adams, *Dictionary of American History*, vol. 5, Charles Scribner's Sons, 1968, p. 92

³¹ R. C. Mc. Grane, *Op. cit.*, p. 42

³² *Ibidem*, p. 42-43

³³ *Vezi: Readings in American Values*, edited from *Public Documents of American Past*, ed. William Miller, Prentice-Hall, Inc. Englewood Cliffs, New Jersey, 1964, p. 30-33

³⁴ E. R. Bogart, D. L. Kemmerer, *Op. cit.*, p. 42

³⁵ E. Channing, *A History of United States*, Mc. Millan, New York, 1920, p. 113

și vândut cu 40 lire în America.³⁶

Sclavia în coloniile sudice americane poate fi privită ca o extindere a sistemului ce se dezvoltase în Indiile de Vest, dar și ca un efect al condițiilor dificile climatice cu care s-a confruntat forța de muncă albă, dar nu în ultimul rând ca mijloc de suplینire a forței de muncă pentru producerea de bunuri.

Inițial, numărul sclavilor a crescut prin încurajarea natalității printre sclavi de către stăpânii lor și datorită lipsei unui pericol extrem din partea mediului înconjurător. Creșterea naturală a populației este dovedită și de faptul că în Virginia între 1740-1748, peste 40% dintre sclavi au fost cumpărați din Indiile de Vest ajungându-se în 1760 la doar 14%.³⁷

Nevoia de sclavi a apărut chiar mai devreme de 1650, când regiunea Chesapeake (Virginia, Maryland și Delaware) concentra producția de zahăr și tutun necesară exportului pe piețele europene. Mai devreme de anul 1670 această regiune exporta 15 milioane livre de tutun pe an, ceea ce a dus la o scădere a prețului la tutun, ajungându-se la un „penny” pe livră.³⁸ Producția de tutun pentru această zonă crește în ultima decadă a secolului al XVII-lea, în anul 1700 ea ajungând la 30-35 milioane livre. Concomitent s-a produs o creștere a importului de sclavi de la 11 600 în 1690 la 31 500 în 1710, adică o creștere de 163% în douăzeci de ani.³⁹ Cultivarea tutunului rămâne o caracteristică principală a economiei agrare a coloniilor sudice încurajată fiind și de *Actele de navigație* (1660-1672).

Această perioadă de înflorire a agriculturii s-a sfârșit cu o stagnare a cererii pe piață urmată de o scădere a prețurilor. Pentru următorul sfert de veac nu s-a observat vreo creștere importantă, doar după 1725 s-a constatat o îmbunătățire a condițiilor de piață în paralel cu noi importuri de sclavi. Astfel, între 1730-1750, 50 000 de sclavi au fost importați în Chesapeake, iar producția crește cu 25% în 1730 și cu 36% în 1750.⁴⁰

Expansiunea în producție și dimensiune a tutunului la mijlocul secolului al XVIII-lea a fost bazată pe succesul aducerii pe piețele europene a acestui produs. Se are în vedere că reexporturile de tutun din Anglia cresc de la 50% din 15 milioane livre importate în 1670, la 85% din 100 milioane livre, care sosesc din colonii un secol mai târziu.⁴¹

Avantajele acestei specializări agrare rezidau în reducerea numărului de activități agricole, în sistemul monoculturii, care duce în final la o diviziune interregională a muncii, ce a asigurat un model optim de folosire a pământului.

Devenite centre tradiționale ale „industriei” tutunului, regiunile de-a lungul râurilor York și Rappahannock și-au mărit producția de la 18 la 30 milioane livre între anii 1714-1774,⁴² concurând cu văile râurilor Potomac și James. Această expansiune spre interior era susținută de un credit puternic internațional, creându-se un adevărat edificiu financiar, ce depindea de facilitățile de pe piețele scoțiene și franceze. Piața de desfacere cea mai importantă pentru producătorii de tutun era cea din Indiile de Vest.

După introducerea tutunului în 1651 în Virginia, în anul 1695 a început cultivarea în Carolina de Sud a orezului, după care a avut loc extinderea acestei culturi și în Georgia. Aceste două zone exportau în 1730 aproximativ 18 milioane livre de orez, iar peste zece ani aproximativ 76 milioane livre.⁴³

³⁶ R. Mc. Grane, *Op cit.*, p. 70

³⁷ J. A. Henretta, *The evolution of American Society, 1700-1815*, D. C. Heath and Company, Los Angeles, 1973, p. 59

³⁸ *Ibidem*, p. 59-60

³⁹ *Ibidem*, p. 61-62

⁴⁰ *Ibidem*, p. 63

⁴¹ *Ibidem*, p. 63-64

⁴² *Ibidem*, p. 63-64

⁴³ J. H. Henretta, *Op. cit.*, p. 66

Pe lângă aceste două principale culturi, un rol deosebit l-a avut cultura indigo-ului introdusă în Carolina de Sud încă de la începutul existenței acestei colonii, dar abia după anul 1744, Eliza Lucas o tânără plantatoare din St. Andrew Parish a demonstrat importanța acestei culturi pentru piețele din Anglia.

Sistemul plantației a modificat considerabil structura socială a coloniilor, unde ideea unei aderări obligatorii și rigide la formele europene era adoptată de proprietarii de pământ, care vedeau evidente aspirații aristocratice, mai ales cei din coloniile sudice. Ei au dezvoltat o cultură de satisfacere a propriilor necesități, de inspirație tradiționalistă. Ei caută modele culturale în Metropolă, dar incapacitatea de a forma standarde asemănătoare, precum și condițiile diferite oferite de noua societate au introdus schimbări profunde în colonii. Astfel, rezultatul va fi o cultură de tip provincial ce deriva din cultura europeană, dar care a căpătat un caracter de sine stătător.

Sclavia privită ca un contract legitim în cadrul economiei agrare a coloniilor din Sud poate fi justificată pe filieră lockeană, în care dreptul de proprietate (asupra sclavului) existent anterior societății și independent de legea politică, este strâns legat de satisfacerea nevoilor de hrană, el fiind un drept natural înainte de a fi unul social-convențional. „Această argumentare utilitaristă o găsim în analiza lui John Locke asupra muncii și dreptului de proprietate, ce oferă o justificare favorabilă folosirii acestui sistem de muncă. Samuel Pufendorf în *Le droit de nature et des gens* susținea doctrina dreptului natural, în cadrul căreia se deosebea sclavia legitimă (conformă cu dreptatea și rațiunea) de sclavia nelegitimă (contrară dreptății) prin recurgerea la drepturi abstracte de tipul «echității tranzacției», sau al caracterului «drept» sau «nedrept» al unui război la sfârșitul căruia dușmanul era redus la sclavie.”⁴⁴ Avantajul principal al folosirii muncii cu sclavi a constat în certitudinea controlului asupra furnizării acestui tip de forță de muncă și mobilitatea mai mare a acesteia. Pe de altă parte exista și un dezavantaj economic în legătură cu nespecializarea pentru o anumită activitate a populației negre.

Deținerea de sclavi a fost deseori comparată cu deținerea unei manufacturi, care implica atât costuri fixe, cât și costuri mobile pentru înzestrare. Astfel, prosperitatea plantatorului depindea în cea mai mare măsură de producția realizată, dacă aceasta era ridicată, el avea profituri mari, dacă nu, situația era incertă, deoarece exista o anumită aversiune față de eliberarea sau vânzarea propriilor sclavi, chiar și atunci când deținerea lor era inefficientă. La acest lucru se adăuga și faptul că numărul sclavilor deținuți era un factor în determinarea prestigiului social al proprietarului. Aceste considerente au tins să întărească sclavia și să o perpetueze chiar și atunci când avantajele acesteia erau discutabile.

Legalitatea sclaviei a fost recunoscută „în anul 1641 de către Massachusetts, urmată fiind apoi și de restul coloniilor.”⁴⁵ În Rhode Island, „cu toate că exista o ordonanță care interzicea statutul de sclav, aceasta era în mod frecvent încălcată. Doar Pennsylvania reușea să-și mențină ferm poziția împotriva sclaviei. În 1650, africanii erau vânduți ca sclavi pentru întreaga durată a vieții în Virginia, iar în 1661 Adunarea acestei colonii a recunoscut formal instituirea sclaviei negre.”⁴⁶ Procesul de decretare a servituții a fost finalizat în Maryland printr-o *Lege a sclaviei* promulgată în 1663, care specifica că „toți negrii, precum și alți sclavi de pe teritoriul provinciei și toți negrii care vor fi de acum încolo importați vor servi durante vitae”.⁴⁷ Cum sistemul servituții albe pe bază de contract dispărea treptat de pe piața de muncă colonială, fluxul de forță de muncă neagră s-a accelerat, pătrunzând

⁴⁴ S. Pufendorf, *Le droit de nature et des gens*, vol. III, Londra, 1740, p. 73-79, în F. Vergara, *Temeiurile filosofice ale liberalismului*, Ed. Nemira, București, 1998, p. 111

⁴⁵ A. V. Ciardiello, *Pluralism în America...*, p. 72

⁴⁶ C. Nicolescu, *America – de la descoperire la Războiul de Secesiune*, Ed. Dacia, Cluj, 1998, p. 55

⁴⁷ *Ibidem*

puternic și în coloniile de la nord de Maryland, iar populația neagră ajungând la 350 000 în preajma Revoluției cu o pondere mai mare în Rhode Island și New York.⁴⁸

Natura proprietății asupra sclavului inițial a fost definită în așa-numitele „coduri negre” – care își aveau originea în specificul legislației coloniale, sub forma unor legi cu caracter general bazate pe o experiență juridică acumulată, completate periodic cu noi legi adiționale. Primul cod cunoscut este cel Barbadian, ce cuprindea o serie de acte începând din anul 1644 care vor fi strânse într-o lege generală în anul 1688. Inițial, funcționând în această problemă pe baza unor statute specifice, în anul 1712 Carolina de Sud a adoptat mai multe din legile barbadiene, care spre anul 1740 s-au radicalizat. Georgia va adopta sistemul Carolinei de Sud, fiind urmată apoi de Florida în 1770 și de alte colonii.⁴⁹ *Code Noir* – a fost codul apărut în urma *Edictului cu privire la sclavii negri* din Louisiana promulgat de Ludovic al XIV-lea în Martie 1724 și introdus în colonii la 12 septembrie 1724. Acesta conținea 54 de articole în cadrul cărora se fixa statutul legal al negrilor, stabilind de asemenea drepturi și obligații pentru stăpânii de sclavi. Existau în cadrul lui prevederi cu privire la căsătorii, educație religioasă, mijloace de subzistență ale sclavilor, pedepsele aplicabile, precum și condițiile de eliberare. Prevederile acestui cod vor fi preluate de *Black Code*, ce va funcționa în aceeași colonie după anul 1803. Codurile aveau ca scop protejarea dreptului de proprietate și drepturile în general ale populației albe. Ele variaua de la o colonie la alta, dar multe din reglementări erau comune, toate asimilând negrul cu sclavul, excepție în acest sens făcând coloniile din Nord.

Se confirma faptul, în ceea ce privește legislația referitoare la sclavi, că sensul justiției nu putea exista decât pentru a garanta dreptul de proprietate (asupra sclavului) și că este absurd a-ți pune întrebări asupra justiției dreptului de proprietate, deoarece însăși ideea de justiție presupunea în America colonială garantarea proprietății. În direcția protejării dreptului de proprietate au acționat și *Actele Sclavilor Fugiți* – un sistem de legi aplicat atât muncitorilor albi cu contract, indienilor, cât și negrilor. O primă lege din Massachusetts reglementa recuperarea sclavilor fugiți prin folosirea forței armate, iar alta introducea amenzi pentru ascunderea sclavilor fără consimțământul stăpânilor. Virginia, Maryland, Carolina de Nord au votat legi asemănătoare, care întotdeauna avantajau proprietarul de sclavi.

Sistemul de pedepse aplicat în coloniile americane aveau o componentă mai umană în cadrul coloniilor din Noua Anglie și acolo unde quakerii erau mai bine reprezentați, fiind foarte sever în New York sau în coloniile din Sud. Mai ales, în coloniile din Sud s-a constatat o severitate extremă în acordarea pedepselor pentru delictelor ale negrilor în care mutilarea corporală și pedeapsa capitală erau pe primul plan. Erau practicate pe scară largă biciuirea la stâlpul infamiei, spânzurarea, arderea și tăierea membrilor.

Treptat, această instituție, considerată de mulți un „accident” istoric pentru coloniile americane va fi convertită într-o adevărată filosofie morală și economică. Adaptându-se la acest sistem de muncă, coloniile din Sud, ce vor alcătui mai târziu „Sudul”, păreau că au atins societatea ideală, care odată construită trebuia să rămână neschimbată. Acest tip de societate, niciodată deschisă spre schimbare și-a semnat inconștient propria condamnare la moarte, pentru că exact în momentul în care sistemul părea perfect și structura completă, încep să apară primele fisuri evidente, iar transformările s-au precipitat în mod cert.

Noul sistem introdus în colonii, dădea dovadă de o inevitabilă mobilitate, având o logică proprie extinsă asupra oricăror legi, obiceiuri și tradiții. Inițial, statutul sclavului a fost atât de vag și de amorf, încât poziția lui finală putea fi definită în mai multe moduri. În general, la început nu

---

⁴⁸ *Ibidem*

⁴⁹ F. Franklin, *Give Me Liberty, America's Colonial Heritage*, Rand M. C. Hally and Company, New York, 1976, p. 44

s-a făcut distincție între muncitorul alb și negru, chiar ei nu păreau preocupați de diferențele fizice vizibile și putem spune că nu există o dată particulară pentru a marca apariția sclaviei în Sud, ea dezvoltându-se poate și datorită libertății legislaturilor coloniale, care sub exercitarea atribuțiilor lor și-au permis controlul și menținerea ei. Condiția sclavului era dezavantajată de faptul că el nu dispunea de vreun contract, care să-i definească drepturile și obligațiile și să-i specifice termenul serviciului, fiind astfel neprotejați și încurajându-se tendința de a le acorda un tratament special; diferențele fizice și culturale au oferit pretextele pentru a le justifica această condiție. Astfel, dezvoltarea acestui sistem s-a făcut de către sudiști pe o filieră tradițională înainte de a fi legală.⁵⁰

Primele glasuri ridicate împotriva sclaviei s-au făcut de către quakeri, care în *Rezoluția împotriva sclaviei* înaintată Curții Generale din Warwick în 18 mai 1652 cereau să nu mai existe nici o formă de constrângere pentru albi sau negri, sau dacă există, aceștia să fie eliberați după zece ani de serviciu.⁵¹ După acest act au urmat la puțin timp insurecții, începând cu anul 1663, când muncitorii albi au făcut o cauză comună cu negrii, la Gloucester County – Virginia. Revoltele s-au repetat în 1687, 1709, 1710, 1722, 1723 și 1730. Începând cu anul 1726 în Virginia se va institui un sistem de control pentru prevenirea acestora, sistem care s-a extins mai târziu și la celelalte colonii.

În 1712 la New York, 12 negri s-au răsculat în ziua de 6 aprilie omorând 9 albi. În urma acestei revolte 21 de sclavi au fost executați prin spânzurare, ardere și chiar tragere pe roată.⁵² În cadrul altor evenimente petrecute în anul 1741 au fost implicați atât albi, cât și negri. Un alb, Newson (sau Hughson) a fost acuzat că le-a procurat negrilor arme. Împreună cu familia lui, acesta a fost executat, iar liderii negrilor au fost arși, spânzurați și alți 80 de participanți la revoltă au fost expulzați.⁵³

Situația din Carolina de Sud era mult mai gravă decât în celelalte colonii, dezvoltarea timpurie a sistemului plantației, și implicit folosirea sclavilor, a dat naștere din partea populației de culoare la organizarea de răscoale și comploturi. În 6 mai 1720 a avut loc o revoltă, care s-a soldat cu moartea a 3 albi, iar în 1730 a fost descoperit un nou complot de către oficialități. Evenimentele se vor repeta în cursul anului 1738 în luna noiembrie.

La 9 septembrie 1739 la Stono sub conducerea negrului Tommy, un grup a mărșăluit spre teritoriul spaniol încercând să atragă și alți sclavi. Ei au omorât câțiva albi și au incendiat casele acestora.

Aceste mișcări s-au amplificat după Războiul de Independență, când vor căpăta și un suport doctrinar.

Sudiștii antebelici au înțeles mai bine secolele XVII și XVIII decât propriul lor timp. Au reținut din istorie faptul că a avut loc o lungă căutare de șanse, de oportunități, care nu însemna neapărat credința în egalitatea tuturor oamenilor, dar însemna îndeplinirea condițiilor dezvoltării lor ulterioare într-un mod particular și unic.

---

⁵⁰ K. M. Stampp, *The Peculiar Institution*, apud. *Slavery a Cause of Civil War*, Ed. By E. C. Rozwenc, D. C. Heath and Company, Lexington, 1963, p. 23

⁵¹ J. Grant, *Black Protest, History, Documents and Analyses, 1619 to Present*, St. Martin's Press, New York, 1970, p. 26

⁵² R. Hofstadter, M. Wallace, *American Violence, a Documentary History*, Vintage Books, New York, 1971, p. 187-189

⁵³ *Gentleman's Magazine*, XI (1741), p. 441, apud J. Grant, *Op. cit.*, p. 36

CAPITOLUL II

PARADOXUL SCLAVIEI ȘI REVOLUȚIA AMERICANĂ

REVOLUȚIA NEÎMPLINITĂ

1776 – an de referință pentru istoria Americii, marchează obținerea independenței coloniilor americane; acest eveniment a fost definit ca mișcarea „în cursul căreia drepturile obținute și-au găsit expresia în guverne noi, o luptă cu adânci rădăcini în ideologia liberală și cea iluministă”.⁵⁴ Acum, idei precum teoria guvernării contractuale, suveranitatea poporului, separarea puterilor în stat, drepturile naturale, au pătruns în inventarul noilor structuri de guvernare.

Conform istoriografiei americane au avut loc două „Revoluții” pe continent: o „Revoluție” externă prin desprinderea de Anglia și una internă cu caracter politic, social și intelectual. Aceasta din urmă este identificată de majoritatea istoricilor cu o etapă de transformări majore pentru societatea americană. S-au născut totuși polemici asupra ideii de „Revoluție”, ceea ce i-a obligat pe americani să-și sistematizeze poziția sub forma unei ideologii coerente: gândirea politică trebuia să se sincronizeze cu stadiul atins în evoluția instituțiilor și practicilor coloniale, dar acest proces o dată pornit a început să se dezvolte de sine stătător. Totodată, gândirea politică americană a aceluși timp este sintetizată în *Declarația de Independență* (4 iulie 1776), care a preluat principiile lui Thomas Paine, a cărui broșură: *Bunul Simț*, „a produs o puternică transformare în mințile oamenilor”, după cum remarca George Washington.⁵⁵

Declarația lui Thomas Jefferson este o elocventă reafirmare a guvernământului contractual teoretizat de John Locke și a principiilor iluministe. Potrivit formulării lui Jefferson cărmuirile își dobândesc „puterea legitimă prin asentimentul oamenilor, iar aceștia sunt îndrituiți să schimbe sau să abolească un regim care refuză să le garanteze drepturile inalienabile la: *viață, libertate și fericire*”.⁵⁶

Documentul conține astfel „un profund mesaj politico-filosofic și umanist, motivat din perspectiva drepturilor omului, al poporului de a trăi în libertate, grație egalității naturale, și a aspirației de a se emancipa de coerciția unei puteri străine și de opresiunea guvernământului: «Noi susținem ca evidente prin ele însele asemenea adevăruri: toți oamenii sunt născuți egali, ei sunt dotați de creatorul lor cu anumite drepturi inalienabile, printre aceste drepturi se află: *Viața, Libertatea și căutarea Fericirii. Guvernele sunt stabilite de oameni pentru a le garanta aceste drepturi și justa lor putere emană din consimțământul celor guvernați. Ori de câte ori o formă de guvernământ devine dăunătoare acestui scop, poporul are dreptul de a o schimba sau de a o aboli și de a stabili un nou guvernământ, pe care să-l fondeze pe principiile care i se par cele mai potrivite pentru a-i conferi siguranță și fericire*»”.⁵⁷

⁵⁴ G. B. Tindall, D. E. Shi, *America, o istorie narativă*, vol. I. Ed. Enciclopedică, București, 1996, p. 150

⁵⁵ Constantin Nica, *Liberalismul și societatea modernă*, Ed. Noua Alternativă, București, 1996, p. 80

⁵⁶ G. B. Tindall, D. E. Shi, *Op. cit.*, p. 131

⁵⁷ *Declaration de l'Independence* (Documents historiques), în C. de Witt, Thomas Jefferson, *Etude Historique sur – La démocratie américaine*, troisième édition, Paris, Librairie Académique Didier et Cie, Libre – Éditeur, 1861, p. 560 apud. Constantin Nica, *Op. cit.*, p. 81

Odată cu obținerea independenței, în America au început să fie puse în discuție anumite realități existente în societate. În legătură cu sclavia, în zilele revoluționare apare în presă întrebarea: „De ce tânara Americă a fost sacrificată pe altarul Libertății, dacă nu toți fiii beneficiază de ea?”⁵⁸

Întrebarea se referă la Constituția din 1787 (Constituția federală), care nu precizează nimic în ce privește desființarea sclaviei, cu toate că a fost elaborată în spiritul Declarației de Independență. Constituția adoptată nu ignora realitatea sclaviei, ea fiind deja o instituție asimilată recunoscută și de *părinții fondatori* ai sistemului politic american, care însă au luat exclusiv atitudine de ordin teoretic împotriva ei. La 1787, însă s-a ținut seama de raportul nou creat de ideea menținerii sclaviei, dintre Nord și Sud, acesta din urmă împotrivindu-se abolirii ei.

Asimetriile dintre cele două zone s-au accentuat în cadrul procesului de formare a noii națiuni americane. Din punct de vedere moral, *părinții fondatori*, sunt buni liberali, gândesc în sens liberal-democratic, nu li se poate imputa nimic și le este specific un optimism potrivit căruia problema sclaviei va fi rezolvată în mod pașnic fără a bulversa societatea.

Astfel, în *Însemnări despre Virginia* (1785), Thomas Jefferson acceptă egalitatea și drepturile naturale ale oamenilor și de aceea el va susține emanciparea sclavilor sub forma colonizării lor, în cadrul căreia societatea americană îi va proteja. El recunoaște că există o diferență fixată în mod natural, care determină departajarea celor două rase și în viitor. „Negrii sunt lipsiți de frumusețe”, subliniază el, au ceea ce se cheamă „monotonie eternă, care este ca un vâl ce-i acoperă toate emoțiile”. „În memorie sunt egali cu albi, în rațiune sunt mult inferiori și cred că abia unul va fi găsit capabil să poată urmări și înțelege demonstrația lui Euclid”. În ceea ce privește imaginația, „sunt insensibili, fără gusturi, și cu lipsuri”. În opoziție cu aceștia, el îi găsește pe nativii americani cu o „puternică rațiune și sensibilitate”, precum și cu o „imaginație strălucitoare”. Concluzionând, el subliniază, „că aceste diferențe vor constitui un puternic obstacol în calea emancipării lor”.⁵⁹

Tot Jefferson subliniază faptul că sclavia era degradantă pentru stăpânul-proprietar și că ea stă la baza aronșanței și intoleranței oamenilor.⁶⁰ Această opinie este foarte ciudată dacă avem în vedere că Jefferson la rândul lui, era proprietar de sclavi.

Alte figuri importante precum George Washington, Benjamin Franklin erau împotriva sclaviei, optând însă pentru o abolire graduală. Le-au împărtășit opinia și Alexander Hamilton, John Jay și John Adams. Patrick Henry avea o poziție ambivalentă, el se simțea atras de o viață fără sclavie, dar recunoaște „că nu este făcut pentru aceasta, fapt pe care nu și-l poate explica”⁶¹

Pentru americani poziția asupra sclaviei se va constitui în cea mai mare parte a istoriei lor într-o politică a compromisului. Un astfel de compromis s-a făcut și atunci când *părinții fondatori* au schimbat proiectul inițial al Declarației de Independență pentru a exclude apoi mențiunea cu privire la sclavia neagră. Jefferson a susținut că interzicerea sclaviei nu a fost dorită de „confrății sudici”⁶².

Natura conservatoare, sub aspectul menținerii acestei instituții specifice, ne spune multe despre Revoluția americană. În ciuda implicațiilor revoluționare ale Declarației de Independență, în ciuda dorințelor de a governa cu consimțământul celor guvernați și a încercărilor de a accede spre o egalitate politică, puterea a fost atribuită unor lideri moderați, fiind pusă mai mult în legătură cu interesele proprietății și nu cu cauza libertății. De aceea, nu s-a pus problema vreunei redistribuiri drastice a proprietății. O altă formă de proprietate – asupra sclavilor a rămas neatinsă în ciuda principiilor revoluționare. Acest conservatorism a contrastat puternic cu revoluția intelectuală, care

⁵⁸ J. R. Alden, J. B. Duke, *A History of American Revolution*, Alfred A. Knoph, New York, 1969, p. 367

⁵⁹ Th. Jefferson, *Notes on the State of Virginia*, p. 142-143, apud J. R. Alden, J. B. Duke, *Op. cit.*, p. 368

⁶⁰ J. R. Alden, J. B. Duke, *History of American Revolution...*, p. 365

⁶¹ J. Grant, *Op. cit.*, p. 17

⁶² *Ibidem*, p. 19

fusese baza „spiritului '76”. Apărarea libertății politice a lăsat curând mulți americani să-și pună întrebări asupra validității acestei instituții specifice.

În general, statele din Nord se pronunțau în favoarea unei emancipări graduale a sclavilor, începând prin a interzice în Constituțiile locale principala sursă a sclaviei: importul uman. În Nord existența sclaviei era un aspect minor, familiile asigurându-și aici forțe de muncă pe bază de contract, importate mai ales din Anglia.

Obiectivul urmărit, acela de a nu se mai importa nici un sclav în statele americane, după cum sublinia Thomas Jefferson în lucrarea *O privire sumară asupra drepturilor Americii engleze*, era imposibil, „atâta timp cât Anglia în mod constant bloca eforturile coloniale de a pune capăt traficului uman”.⁶³

Totodată coloniștii au abandonat poziția menținerii sclaviei ca instituție, lucru care ar fi devenit contradictoriu cu lupta lor împotriva Angliei așa cum reiese din Proiectul inițial al lui Jefferson, proiect care fusese respins. În acesta regele Angliei era acuzat că „a purtat un război crud împotriva naturii umane însăși, violând cele mai sacre drepturi ale vieții și libertății unor persoane, care nu l-au ofensat niciodată, și pe care el îi ține captivi și sclavi în altă emisferă, sau îi condamnă la o necruțătoare moarte în cursul călătoriei transoceanice”.⁶⁴

În 1776 existau în coloniile americane, proaspăt independente, aproximativ 500 000 sclavi la o populație de 2 500 000 de locuitori. Virginia deținea un număr de 200 000 sclavi, Carolina de Sud – 10 000, Maryland și Carolina de Nord – 70 000, Georgia – 10 000, New York și Pennsylvania – 6 000 – fiecare, Connecticut și Massachussetts – 5 000 – fiecare, Rhode Island – 4 000, New Hampshire – 700, neexistând nici o informație despre Delaware.⁶⁵

O altă estimare o oferă J. D. DeBow, care pentru anul 1776 precizează un număr de 502 132 locuitori de culoare. Sclavii erau repartizați astfel: 15 000 în New England, 32 000 în coloniile de mijloc, iar restul în Sud: 16 000 în Georgia, 75 000 în Carolina de Nord, 110 000 în Carolina de Sud și 165 000 în Virginia.⁶⁶

Primele măsuri de interzicere a comerțului cu sclavi înainte de 1776 au fost luate în Carolina de Sud și Maryland. Traficul va fi interzis de Congres în Aprilie 1776, când s-a hotărât că „nici un sclav nu va mai fi importat în cele 13 colonii ale Uniunii”.⁶⁷ Însă, comerțul a continuat să fie practicat pe o scară largă, comercianții din Noua Anglie sfidând legile locale, s-au implicat în trafic, în timp ce plantatorii sudiști erau dispuși să se alimenteze din orice sursă posibilă.

La începutul secolului al XIX-lea, cei care militau împotriva instituției și-au unit eforturile pentru a introduce în legislația federală o lege care să interzică comerțul uman. În Ianuarie 1800, negrii liberi din Philadelphia au solicitat Congresului revizuirea legilor asupra comerțului cu sclavi negri și sclavilor fugiți.⁶⁸

Încercări de interzicere ale traficului au existat în 1803 în Carolina de Sud și în 1804 în Louisiana, dar fără nici un rezultat. În Decembrie 1805, senatorul de Vermont – Bradley a introdus o lege care interzicea comerțul cu sclavi după 1 ianuarie 1808; o măsură similară a fost luată și de reprezentantul din Massachussetts – Bidwell în Februarie 1806, dar care nu a fost pusă în practică.⁶⁹

⁶³ J. H. Franklin, *Op. cit.*, p. 126

⁶⁴ A. Nevins, H. S. Commager, *A Short History of United State*, A. Knoph, New York, 1956, p. 163

⁶⁵ J. F. Jamerson, *The American Revolution Considerend as a Social Movement*, în: J. T. Adams, *Dictionary of American History*, vol. 5, Charles Scribner's Sons 1968, p. 100

⁶⁶ J. D. DeBow, *Industrial Resoueces of the South and West*, în J. T. Adams, *Dictionary of American History*, vol. 5, Charles Scribner' s Sons, New York, 1968, p. 91

⁶⁷ J. R. Alden, J. B. Duke, *Op. cit.*, p. 368-369

⁶⁸ F. Folsom, *Give Me Liberty, America's Colonial Heritage*, Rand Mc. Hally and Company, New York, 1976, p. 157

⁶⁹ *Ibidem*, p. 158

În final, la 2 martie 1807, Congresul va adopta *Legea de interzicere a sclaviei*, care în Articolul 1 preciza: „Taxa pe importul de persoane înainte de 1800 nu putea depăși 10 dolari pe fiecare individ”; în Articolul 2 se specifica: „Nici un cetățean al Statelor Unite, sau altă persoană, după 1 ianuarie 1808, nu va avea voie să echipeze vase în orice port de sub jurisdicția Statelor Unite, în scopul de a procura negri sau alte persoane de culoare, pentru a fi transportați în Statele Unite sau pentru a fi vânduți, ținuți sau considerați sclavi și pentru a fi constrânși să muncească. Amenda instituită persoanelor care intră sub incidența legii este de 5 000 dolari.”⁷⁰ Într-un ultim articol se sublinia: „După data de 1 ianuarie 1808, dacă vreo persoană cumpără sau vinde vreun negru, sau altă persoană de culoare cu scopul de a fi folosit pentru servicii și muncă, considerându-l sclav, va fi pedepsită plătiind pentru fiecare individ suma de 800 dolari.”⁷¹

Paralel cu aceste încercări, s-au luat și primele măsuri de emancipare a sclavilor în statele nordice. Delaware în 1774 printr-o lege și-a eliberat sclavii, iar în 1777 Vermont introduce un articol în Constituția sa, prin care era interzisă sclavia. Datorită acțiunilor legislative, în Massachusetts la 1781 și New Hampshire la 1783 va fi interzisă instituția; Pennsylvania (1780), Connecticut (1784), New York (1799) și New Jersey (1804) au adoptat legi de emancipare graduală. În coloniile din Sud nu au existat acțiuni oficiale, ci doar particulare, așa cum s-a întâmplat în Virginia.

În procesul de emancipare a sclavilor s-a avut în vedere și aportul lor la obținerea independenței coloniilor americane. Astfel, în mai 1776 Comitetul Siguranței a luat în discuție problema folosirii negrilor în armată. Prin urmare, negrii liberi vor lupta la Bunker Hill, iar alți negri-sclavi vor fi eliberați în schimbul serviciului militar, un exemplu în acest sens fiind Peter Salem, care s-a evidențiat în luptele din Iunie 1775. Dar, la 9 iulie 1775, într-un *Ordin* pentru recrutarea ofițerilor se preciza că nu vor fi recrutați „dezertorii, negrii, vagabonzii sau persoanele suspectate a fi dușmanii libertății Americii, precum și cei sub 18 ani.”⁷² Lordul Dunmore, guvernatorul Virginiei a dat în 7 noiembrie 1775 o proclamație, prin care negrii vor fi eliberați în schimbul serviciului militar pus în slujba Regelui Angliei. Acest fapt a determinat ca politica Patrioților, în ceea ce privește recrutarea să fie schimbată, drept urmare la 16 ianuarie 1776 Congresul a permis și recrutarea negrilor.⁷³

Efectul războiului asupra sclavilor s-a materializat prin numărul mare de dezertori. Thomas Jefferson estimând că în 1778 mai mult de 30 000 de sclavi au părăsit Virginia, iar între anii 1775-1783, Carolina de Sud a pierdut cel puțin 25 000 de negri, iar Georgia – 15 000.⁷⁴

Din cei 300 000 de soldați care au servit cauza independenței Americii, aproximativ 5 000 au fost negri. În ciuda faptului că majoritatea populației negre se afla în Sud, numărul cel mai mare de soldați l-a dat Nordul. În Massachusetts au fost organizate Companii de negri, una sub comanda generalului Samuel Lawrence și alta sub conducerea lui Middleton.

În Connecticut a fost creată o Companie sub comanda colonelului Jeremiah Olney.⁷⁵

După război, doar câteva state și-au eliberat sclavii în schimbul participării lor la eveniment. Dar s-au făcut auzite glasuri care cereau abolirea imediată a sclaviei, reprezentate de grupurile religioase în cadrul cărora s-au aflat John Woolman, Anthony Benezet, Samuel Hopkins, Ezra Stiles, Jeremy Belknap.⁷⁶ Eseul lui Benezet *Observații asupra sclaviei* ilustrează modul prin care retorica

---

⁷⁰ *Ibidem*, p. 197-198

⁷¹ *Ibidem*, p. 198

⁷² *Ibidem*, p. 199

⁷³ A. F. Davis, H. D. Woodman, *Conflict and Consensus in Modern American History*, D. C. Heath and Company, Lexington, 1988, p. 19

⁷⁴ J. H. Franklin, *Op. cit.*, p. 133

⁷⁵ *Ibidem*, p. 134 -135

⁷⁶ *Ibidem*, p. 138

revoluționară a fost folosită ca o armă împotriva sclaviei.⁷⁷

Primul periodic al timpului care pune problema abolirii a fost tipărit de Charles Osborne în sudul statului Ohio, fiind urmat de altul publicat în Tennessee.

Judecătorul Samuel Sewall din Massachusetts a scris pamfletul *Vânzarea lui Joseph*, în care condamnă sclavia, făcând apel la Biblie și la doctrina drepturilor naturale, spunând că „negrii ar trebui tratați cu respect pentru că și ei sunt fiii și fiicele lui Dumnezeu”.⁷⁸

După încheierea ostilităților apar din ce în ce mai multe societăți pentru eliberarea sclavilor, prima de acest tip fiind creată în 1775 la Philadelphia. În 1785 este organizată sub conducerea lui John Jay *Societatea pentru promovarea eliberării sclavilor* în New York, iar în Delaware, o societate similară a fost înființată în 1788.⁷⁹

Până la adoptarea Constituției (ratificată la 26 iulie 1788), guvernământul statului american a funcționat pe baza *Articolelor Confederației*, care au intrat în vigoare în martie 1781, legalizând noile structuri politice create. La 21 februarie 1787 s-a votat o rezoluție care confirma convocarea unei Convenții cu scopul revizuirii *Articolelor*.

Principala problemă care a apărut în cadrul discuțiilor pentru adoptarea Constituției a fost cea a Reprezentării. Diviziunea geografică a oferit un nou motiv de dispută, prin conflictul dintre delegații statelor sudice și cei ai statelor nordice în problema sclaviei anunțând și alte conflicte interregionale viitoare. Foarte puținii delegați se gândeau la posibilitatea de a aboli sclavia în acele state în cea mai mare parte a lor sudice, în care aceasta era considerată încă legală. Cei mai mulți erau de acord cu delegatul Carolinei de Sud – John Rutledge, cel care făcea următoarea afirmație: „Credința și omenia nu au nimic de-a face cu problema aceasta (a sclaviei). Interesul este principiul unic după care se conduc națiunile”.⁸⁰

Delegații statelor sudice – unde sclavii erau atât de numeroși – aveau interesul ca sclavii să fie considerați parte integrantă a populației, atunci când se stabilea numărul de reprezentanți. Ei au căzut de acord, cu puține excepții, asupra unei soluții de compromis, care consta în includerea sclavilor în proporție de trei cincimi din numărul lor la calcularea populației de bază, în funcție de care se făcea reprezentarea și se stabileau impozitele directe. În versiunea finală autorii documentului au evitat folosirea cuvântului „sclavie” apărut în Constituție abia cu Amendamentul al 13-lea (18 decembrie 1865), prin care se abolea instituția menționată cu numele ei adevărat.

Distribuirea pământului s-a constituit și ea într-un aspect ce implica sclavia. Comitetul desemnat pentru a rezolva problema împărțirii pământului nu a luat în seamă încercarea lui Thomas Jefferson de a include în *Ordonanța Pământului* (redactată în 1785) a unei clauze care să interzică sclavia în toate teritoriile după anul 1800.⁸¹ Actul adoptat a constituit fundamentul viitoarei politici publice a pământului a cărei linie stabilea două direcții: mai întâi Statele Unite urmau să vândă teritorii decât să cedeze aceste teritorii și, în al doilea rând, aveau să înstrăineze anumite fâșii de pământ doar după o prealabilă cercetare, mai degrabă, decât să permită fiecărei persoane în parte stabilirea în teritoriu după bunul plac. Adoptând acest sistem, Congresul spera că el va rezolva o parte din problemele financiare și va încuraja colonizarea ordonată a zonei respective. Însă, cei care au profitat cel mai mult de pe urma acestei ordonanțe au fost speculanții și companiile financiare.⁸²

Problema administrării teritoriului este readusă în discuție în 1787, când Congresul a

⁷⁷ G. Osofsky, *The Burden of Race, a Documentary History of Negro-White Relations in America*, Harper Torchbooks, New York, 1968, p. 34

⁷⁸ A. Craven, *The Coming of Civil War*, The University of Chicago Press, 1957, p. 119

⁷⁹ *Ibidem*, p. 121

⁸⁰ L. J. Archer, *Slavery and Other Forms of Unfree Labour*, Routledge, New York, 1988, p. 189

⁸¹ J. R. Alden, J. B. Duke, *Op. cit.*, p. 365

⁸² D. J. Boorstin, B. M. Kelley, *A History of United States*, Ginn and Company, Massachusetts, 1986, p. 102

promulgat *Ordonanța Nord-Vest*. Ea stipula faptul că Statele Unite nu vor deține teritoriile respective (de la Nord-Vest) sub forma unor colonii în beneficiul vechilor state. Legea avea să fie pusă în practică sub supravegherea unui Guvernator și a unor judecători desemnați de către Congres. Imediat ce populația teritoriului respectiv număra 5 000 de bărbați adulți cu statut de persoane libere era permisă delegarea unui Legislativ și trimiterea unui delegat în Congres, delegat căruia se permitea să exprime punctul de vedere al Legislativului pe care îl reprezenta, dacă nu avea drept de vot. Când populația teritorială număra 60 000 de locuitori, devenea stat, acesta fiind admis în Uniune în termenii unei egalități absolute cu vechile state. Sclavia era interzisă în aceste teritorii nord-vestice, fiind considerată nepotrivită cu spiritul Republicii.⁸³

Pe viitor însă Congresul nu va mai lua nici o măsură concretă pentru a împiedica extinderea sclaviei dincolo de munții Apalași și la sudul râului Ohio; la sud de linia Mason-Dixon nu exista sclavie, dar numărul sclavilor a început să crească din ce în ce mai mult în vest, în Kentucky și Tennessee.

Astfel, sclavia ca realitate și sclavia ca simbol s-a constituit într-un element de bază al conflictului secțional, care s-a accentuat o dată cu punerea în discuție a realității existente.

Doctrinile dreptului natural și al egalității individuale subliniate de Revoluție au crescut opoziția față de această instituție și au produs deschiderea spre căutarea de noi soluții, care vor finaliza reformele generației revoluționare.

---

⁸³ *Ibidem*, p. 103